

Юрій МИСІВ

Боже Одкровення про створення людини та її відносини з Богом розкривається вже у першій книзі Святого Письма – Буття. Згідно біблійного автора, людина була створена на «образ і подобу Божу» (пор. Бут 1,26). Згадка про створення людини на образ Божий, на думку деяких Отців Церкви, відкриває Божий план щодо кожного з нас. У своєму житті ми покликані безнастанно зростати у Богопізнанні та пізнанні самих себе. Ці два слова – образ і подоба – не є синонімами, що виражають ту саму дійсність, а вказують на динамічний процес у житті християнина: образ – завдаток, потенціал, який Бог дав кожному з нас, а подоба – мета, до якої ми покликані йти, співпрацюючи з Божою благодаттю.

Однак шлях до подоби позначений прикрою подією у житті наших прародичів – гріхопадіння (пор. Бут 3), яке несе за собою катастрофічні наслідки: хвороби, а за ними, як наслідок – смерть. Апостол Павло підкреслює, що наслідки гріхопадіння Адама переходять також і на нас: «Тим то як через одного чоловіка ввійшов у світ гріх, і з гріхом смерть, і таким чином смерть перейшла на всіх людей...» (Рим 5,12). Підсумувавши, можна стверджувати, що вектор руху людства проходив у такому напрямку: гріх – хвороба – смерть.

Хвороба, біль і страждання турбують людину, виявляють її обмеженість і слабкість. Вони можуть стати причиною розпачу і нарікань, однак у світлі віри глибоко пізнаємо таємницю хвороби і страждання. Вони спонукають нас пізнати те, що у житті суттєве, скеровують до Бога. Хвороба, біль і страждання можуть мати значення й цінність для особистого спасіння і для спасіння світу.

Воплочення Сина Божого відкриває для людського роду позитивну перспективу: «Син бо Чоловічий прийшов шукати і спасти те, що загинуло» (Лк 19,10). Син Божий приходив, щоб відновити у людині Свій образ, який був забруднений наслідками гріхопадіння. Вже від початку свого проповідництва Христос подав видимі знаки наближення Царства Небесного: «... сліпі бачать і криві ходять; прокажені очищаються і глухі чують; мертві воскресають і вбогим провідується Добра Новина» (Мт 11,5). Апостоли за повелінням Господнім йдуть по селах та містах, щоб звіщати про наближення Царства Божого через слова та чуда – зцілюють хворих, покладаючи на них руки (пор. Мк 16,14-20). Єпископи

та священники, як наслідники Апостолів, продовжують проповідання Божого Царства, яке вже є тут, але ще не у всій повноті. «Спасаюча та освячуюча дія Церкви» звершується через видимі знаки, які Церква називає Святими Таїнствами.

Одним з Таїнств, що приносить духовне та фізичне зцілення, є Єлеопомазання. Апостол Яків у своєму посланні наголошує: «Нездужає хтось між вами? Хай прикличе пресвітерів церковних і хай вони помоляться над ним, помазавши його олією в ім'я Господнє, і молитва віри спасе недужого, та й Господь його підійме; і як він гріхи вчинив, вони йому простяться» (Як 5,14-15). На думку відомого літургіста М. Аранца, Святе Таїнство Єлеопомазання слід розуміти «не як претензію на чудотворне оздоровлення, але скоріше як один з видів фізичної терапії, до якої приєднується молитовне заступництво про божественного втручання». Іншими словами, священник молитовно просить Бога про зцілення душі та тіла для недужого. Таїнство Єлеопомазання є найвиразнішим виявом опіки Церкви над стражденими і знедоленими, що його вона уділяє своїм вірним через помазання єлеєм і молитву священників.

Отці II Ватиканського Собору підкреслюють, що «священним Єлеопомазанням хворих та молитвами пресвітерів Церква доручає недужих Господу, Страждаючому та Прославленому, щоб Він полегшив їх страждання та спас їх (пор. Як 5, 14-15); крім того, вона закликає їх, щоб, добровільно приєднавшись до страстей і смерті Христа (пор. Рим 8, 17; Кол 1, 24; 2 Тим 2, 11-12; 1 Пт 4, 13), вони сприяли для добра Божого Людус».

Таким чином не лише хворий чи його родина просить священника про Таїнство, але вся Церква доручає недужого Христу. Уділяючи Таїнство Єлеопомазання, Церква демонструє, що для неї важливий не лише духовний стан душі, але й стан її фізичного здоров'я.

На жаль, серед нашого народу побутує помилкова думка, що Єлеопомазання є Таїнством, що уділяється померлим на смерть. Маємо пам'ятати, що це Святе Таїнство можна й повторювати: якщо людина після Єлеопомазання одужує, то може знову прийняти його в разі нової хвороби. Єлеопомазання є простягнутою Божою рукою, що дарує благодать та піднімає недужого з постелі немочі. Про цю Божественну дію згадується у молитві на помазання недужого:

Отче святий, лікарю душ і тілес. Ти послав єдинородного Твого Сина, Господа нашого Ісуса Христа, що зціляє всяку недугу і рятує від смерті, зціли помазанням цим раба Твого (або рабу Твою) ім'ярек від тілесної і душевної немочі, якою він одержимий або (вона одержима), і оживи його(або її) благодаттю Христа Твого, молитвами пресвятої Владичиці нашої Богородиці і приснодіви Марії і всіх святих Твоїх.

Святе Таїнство Єлеопомазання не можна плутати з магічними практиками. Це – не чари і не талісман, що забезпечують автоматичне одужання. Треба пам'ятати, що насамперед воно дає недужому благодать Святого Духа, яка допомагає людині прямувати до спасіння, зміцнює довіру до Бога, скріплює в боротьбі проти спокус лукавого. Завдяки цьому хвора людина може не лише переносити біль, хвороби і страждання, але й отримує особливі сили до боротьби з ними. Через Єлеопомазання Святий Дух супроводжує хворого на шляху до зцілення душі а також до повернення тілесного здоров'я. Тілесне зцілення стається, якщо на це є Божа воля і якщо це корисно для духовного спасіння людини. Саме в цьому контексті слід розуміти наступні слова о. Василя Поточняка: «Каліцтво фізичне – то не проблема. Велика трагедія – каліцтво духовне. Таїнством Єлеопомазання людина зцілюється духовно. Зцілюється любов'ю, зцілюється вірою, бо у любові і вірі все маліє. Ви відчуваєте, що можете Богові довіряти і

вірити. Тому запрошуймо всіх, щоб Бог нас зцілював!» .

Підсумовуючи, можна стверджувати, що Таїнство Єлеопомазання служить для того, щоб повернути людину до райського стану: очистити образ Божий від різноманітних нашарувань та відкрити її на Божественну дію, що «завжди недужих оздоровлює і те, що їм недостає, доповнює...».

Юрій МИСІВ. Чудо Святого Таїнства Єлеопомазання // СЛОВО № 1 (69) 2017